35ste jaar. — Nr 98. Donderdag 16 Augustus 1888.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt n° 37-39, te Tongeren.**

ABONNEMENT
Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **3** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad: **1** fr. den drukregel.

TONGEREN DEN 16 AUGUSTUS.

Wetgevende zittijd.

De brusselsche korrespondent der *Patrie* verzekert dat er stellig geen buitengewone zittijd zal plaats hebben en zelfs dat de Kamers niet zullen bijeengeroepen worden voor 13 november, dag waarop de gewone wetgevende zittijd, volgens de grondwet, dit jaar moet geopend worden.

Loterijen.

Onder het ministerie Rolin-Van Humbeeck, mochten de openbare besturen geene loterijen toelaten voor het vrij onderwijs, onder voorwendsel dat dit laatste van geen openbaar nut was.

Minister De Volder heeft dat veranderd en beslist dat het vrij onderwijs, zoowel als het officieel van openbaar nut is.

Deze beslissing, streng in overeenkomst met de grondwet, heeft de eer niet dan de geuzen bladen te behagen. « De vrije scholen — zeggen zij — kunnen slechte scholen zijn. »

En de officieele scholen dan ? Wij hebben het gezien onder het ministerie Van Humbeeck en wij zien het nog dagelijks in de liberale steden.

Maar de Grondwet zegt dat het onderwijs vrij is, bijgevolg moeten de middelen gebruikt om het te ondersteunen ook vrij zijn.

Overigens als er een onderwijs is dat geene loterijen noodig heeft dan is het wel 't officieel onderwijs. Het put genoeg voor zijn onderhoud uit de kassen van den Staat, de provincie en gemeente.

Maar de geuzerij kent maar een stelsel van *vrijheid*, namelijk dat waardoor alles wordt *verboden*, dat niet dient tot verspreiding van de denkbeelden der geuzerij.

Men leest in den *Onafhankelijke* van Hasselt :

Zondag avond, rond 8 uren, dreven zwarte en dik opeengehoopte wolkgevaarten door de lucht. Er heerschte eene bijna volledige duisternis, die nog akeliger werd gemaakt door de slingerende bliksemsschichten die elkander bijna onafgebroken opvolgden.

Van tijd tot tijd hoorde men den donder in de verte ratelen, en elkeen verwachtte zich aan een schrikkelijk onweder. Doch het weder is rond 10 uren heengetrokken, om op andere plaatsen zijne verwoestingen aan te richten.

Alzoo is veel hagel gevallen te Loxbergen, Zelck, Haelen, Herck-de-Stad en omstreken.

Een groot getal ruiten werden verbrijzeld en veldvruchten beschadigd. Veel wild is doodgebleven. Ook onder Zolder, Houthalen, enz. is hagel gevallen, en heeft veel nadeel veroorzaakt aan de fruitboomen, aan de groensels, enz.

Men meldt uit Maeseyck :

De maatschappij der buurtspoorwegen doet thans het plan opmaken eener internationale lijn, welke den spoorweg Maeseyck-Hasselt zal verbinden met den staatsspoorweg en « Grand-Central Belge » te Roermond, via Torn en Horn.

Concordia.

Wedstrijd van Tilburg.

De personen die de fanfaren der *Concordia* naar den wedstrijd van Tilburg willen vergezellen, kunnen zich bij M. Constant Vroonen laten inschrijven tot donderdag aanstaande.

De doctor **Mooren** van Dusseldorf zal te Luik zijn in het *Hôtel de l'Europe* den vrijdag 31 AUGUSTUS aanstaande.

Paardenmarkt te Tongeren, 13 SEPTEMBER, donderdag der kermisweek.

L'indicateur breveté des chemins de fer pour le mois **d'août** 1888 est en vente à Tongres chez M. COLLEE, libraire, Grand'Place, 37 et 39. Prix 25 centimes.

Op den markt van Tongeren van heden donderdag waren te koop gesteld : 171 koeien, 51 kalveren, 11 schapen, 125 vette varkens, 426 baggen, 150 loopers.

BINNENLAND.

Een *maître-coiffeur* van Brussel daagde eergisteren een heer voor 't vredegerecht om de betaling te eischen van eene pruik, die de vrouw van mijnheer gekocht had. Wat, zegde mijnheer, ik heb haar getrouwd om haar schoon haar en nadat zij mij bestolen en bedrogen heeft, zou ik dat bedrog nog moeten betalen !

De vrederechter heeft de zaak uitgesteld.

— Een vrijdenker geneesheer geeft sedert eenigen tijd onderwijs voor wereldlijke ziekendiensters. Wil men weten waar de aanschouwingslessen worden gegeven ? In de barak van wassen figuren, op de foor.

— Het justiciepaleis van Brussel werd zaterdag, rond half een, door een vitriooldrama in opschudding gebracht. Een jonge vrouw heeft den inhoud van een potje vitriool naar het hoofd geworpen van haren gewezen minnaar, oud sergeant-majoor bij het regement der grenadiers. De plichtige werd aangehouden en naar het policiebureel gebracht.

Het is zekere Elisy Lyon, oud 26 jaar. Zij verklaarde dat zij over eenige jarenkennis gemaakt had met zekere Emmanuel F. thans 27 jaar oud, van Frasnes-bij Buissenal, toen in garnizoen bij het regement grenadiers te Brussel. Zij werd moeder van drie kinderen en verwacht nu een vierde. Den 9 juli van dees jaar had Emmanuel zijnen diensttijd geëindigd.

Hij had altijd beloofd met haar te trouwen, zoodra hij het leger zou verlaten. Elisy Lyon vergaarde dus hare spaarpenningen en zij ging Emmanuel trouwkleederen koopen. Den 15 juli ging hij uit, zoo gezegd, om eene wandeling naar Vilvoorde te doen. Een half uur later ontving Elisy eenen brief, waarin hij haar meldde dat hij onmiddelijk naar Arlon moest vertrekken. Sedert dien zag zij hem niet meer weder.

Zij schreef naar Frasnes, en begaf er zichzelf tweemaal naar toe. Zij vernam er dat Emmanuel op het punt was met eene andere vrouw te trouwen en dat de roepen reeds gedaan waren. Zij smeekte hem om terug te komen, doch tevergeefs, zij vroeg hare trouwkleeren terug, welke zij betaald had met haar eigen geld, doch hij gaf niets weêr.

Te Brussel weergekeerd, vernam zij over acht dagen dat hij getrouwd was. Zij deed hem toen voor den vrederechter van het 2e kanton Brussel dagen om hare kleeren terug te eischen. Het is bij het verlaten van het kabinet van den vrederechter, in den gang van het justiciepaleis dat Elisy haren gewezen vriend, die in zijne weigering was blijven volharden, den inhoud van eenen bruinen aarden mostaardpot, met vitriool gevuld, in 't aangezicht wierp.

Zo luidt de verklaring door Elisy Lyon aan de policie gedaan. Emmanuel F... is door het brandend vocht niet erg getroffen. Hij heeft zich naar het St-Pietersgasthuis begeven, waar hem de noodige zorgen toegediend werden. Elisy Lyon zelf is door de vitriool aan de linkerwang, nabij het oog, verbrand. Zij is naar de gevangenis der Kleine Karmelieten gebracht.

— Een smartelijk ongeluk is gisteren namiddag in de Rolwagenstraat gebeurd. De genaamde Maria Levecq, oud 24 jaar, echtgenoote van Petrus Glineur, oppertreinwachter, wonende in gemelde straat, had kwaart voor 5 ure, hare kachel aangemaakt en ten einde het vuur wat aan te hitsen, goot zij eene hoeveelheid petrool op het vuur. Eene groote vlam steeg uit de kachel op en deelde zich mede aan de petroolkan die ontplofte. In een oogwenk was de ongelukkige omringd door vlammen. Haar man, die een weinig te bed was gaan rusten, kwam op het gerucht toegesneld en vond zijne vrouw, die reeds afzichtelijk verbrand was, uitgestrekt in den gang zijner woning liggen. Hij verhaastte zich de vlammen uit te dooven. Ondaaks alle hulp is de ongelukkige korts nadien overleden.

— Een doofstomme bedelaar werd dezer dagen door de policie van Bergen aangehouden en voor den vrederechter gebracht. Deze bevool hem naar Hoogstraten te verzenden. Hoe doof de man ook ware, dit verstond hij toch, want op luiden toon riep hij : « En ik zeg u dat ik *niet* naar Hoogstraten ga ! » Men kan denken hoe rechter en policie stonden te gapen ! Meer dan zes maanden lang had de bedelaar den doofstomme gespeeld.

— NATTE JAREN. — Het jaar 1448 was een bijzonder nat jaar, in 1315 vinden wij in de kronijken dat de regen aanving op 1 Mei en 10 maanden lang duurde.

Te Antwerpen kostte reeds in juli, het koorn 15 gulden de veertel, oude munt.

De koning van Frankryk, Lodewyk X, die vier dagen te Doornik verbleef, leed zelfs gebrek aan brood.

In Holland, schrijft Winsemius, rukte men eerst de wilde kruiden uit, daarna at men katten, ratten en honden. Kinderen werden van hunne ouders verlaten en stierven op straat.

Het jaar 1404 was even noodlottig ; doch bijzonder door den kouden wind, die heerschte in april en mei, zoodanig dat de boomen hunne bladeren verloren.

De ellende was zoo groot dat vele kooplieden Brugge, Yperen en Antwerpen verlieten en naar Frankryk en Duitschland verhuisden.

In 1434-1440 had men koude, schraalte, regen, hongersnood en ziekte.

Vooreerst treffen wij een strengen winter aan, die duurde van 1 December 1434 tot op het einde van Meert in 1435.

In 1436 overstrooming van rivieren, alweer gevolgd van een zware winter en een onvruchtbaar jaar, in 1437.

In 1439, nogmaals overstrooming der rivieren.

De hongersnood met de pest heerschten in 1437, 1438 en 1439.

In 1439, zegt de kronijk, stierven te Herenthals 1400 inwoners en in 't gasthuis van die plaats, 300.

Te Brugge overleden 24.000 personen, zegt men.

Bij eene uitdeeling van brood te Namen, werden 18 personen aan de kerkdeur dood gedrongen.

Sluiten wij het jaar 1816.

Aanhoudende regen in juni, juli en augustus belettende de vruchten tot rijping te komen. De nood werd dan ook dringend.

De provincie Antwerpen werd genoodzaakt eene som van 416,000 fr. aan de gemeenten voor te schieten en de stad 114,000 fr. aan 't armbestuur.

*** *Schoolmeester.* — Nemen wij een voorbeeld. — Als ge in elke hand drie appels kunt dragen, en ge gaat op een dag driemaal uit den tuin appelen halen wat krijgt ge dan ?

Jongen. — Als ze het zien een pak slag.

*** *Meester.* — Willem, antwoord eens. Wie was Paulus ? Weet ge 't niet ? Gij, dan Karel ? Weet gij 't ook al niet ? Dan Jantje ! Wie was Paulus ? Kom, bedenk u eens goed ! Paulus was een A... Kom ! Een A... Ap...

Jantje. — Een apotheker, meester !

BUITENLAND.

Frankryk.

De minister van koophandel heeft verslag gedaan over de werken aan de tentoonstelling van 1889. Deze worden met spoed voortgezet : zij zullen voltooid wezen tegen den voorziienen tijd. De opening op 5 mei 1889 is van nu af verzekerd.

In zake der wijngaarden is door den heer Viette, minister van landbouw, medegedeeld dat het onder water zetten der wijnbergen in Hérault, Gard en Gironde goede uitslagen heeft opgeleverd tegen de wijnluis. Ook pakt de enting op amerikaansche planten goed. In drie jaren dragen de wijngaarden vruchten. De oogst belooft voortreffelijk te wezen.

Wij hebben gemeld dat bij de begraving van Eudes, een groot getal betoogingmakers bij deze gelegenheid een bezoek bracht aan den muur, waarvoor het laatste duizendtal commune-mannen op Père-Lachaise dood geschoten is. Het kerkhof en de Buttes-Chaumont waren de twee laatste punten, welke verdedigd werden tegen het leger van Versailles.

De Buttes-Chaumont, die eene open wandeling zijn, bieden een uitweg na de nederlaag. Maar het kerkhof, dat met muren omringd is en dat geheel door de troepen was ingesloten, leverde geen uitweg. De vechtende commune mannen werden dus gedreven in eenen hoek tegen twee muren, en daar schoot men ze gezamenlijk dood door middel van mitrailleusen, die op een twintig of dertig meters afstand werden geplaast. De verslagenen werden aldaar begraven, en thans ziet men tegen den muur zekeraantal kransen hangen, die telkens door het volk worden verversch. De oude kransen blijven er echter ook.

Deze plaast maakt een zonderlingen indruk. Zij heeft niets plechtigs. Er zijn geene boomen, er is niets anders dan een hobbelig grasveld, dat afgeperkt is door den muur van wit gemetselden zandsteen, drie meters hoog, gedekt door eene rij roode dakpannen. Aangezien het terrein een beetje oploopt, kan men over den muur heenzien, en heeft men het uitzicht over de geheele stad, waarmede de Seine-vallei is volgebouwd. Men zou zeggen : de doode communemannen liggen achter dezen muur in hinderlaag, om opnieuw het vuur te openen op de geregelde samenleving daar beneden.

Isaac Strauss, de beroemde orkestmeester der hofbals onder Napoleon III en van het Opera, is overleden. Hij werd geboren te Straatsburg in 1806, in 1842 werd hij orkestmeester in het Opera. In 1870 verdween hij van het tooneel. Hij stierf te Chaussée d'Antin.

UIT DE COMMUNE-DAGEN.

De dood van Eudes brengt weêr de bloedige Commune-dagen in herinnering. Ziehier hoe het droevige personnagie, dezer dagen zoo jammerlijk omgekomen, te werk ging :

Men moet in de *Convulsion de Paris*, van Maxime Du Camp, het verhaal lezen van « generaal » Eudes en zijne bijzit, het meisje Louvet, in het paleis van het Eere Legioen. Dit geeft een juist gedacht van de afschuwelijke kerels, die alsdan meester waren van Parys.

De *citoyenne* Louvet, communaarde van de ergste soort, versmaadde daarom niet den verradersrol te spelen en inlichtingen te geven aan de Versaillanen. Zij wist haren tijd te gebruiken. Al wat weerde had, werd uit het paleis ontvoerd en weggedragen naar een huis der *rue St-Ambroise*. Zij wandelde rond in de kleeren van Mevr. Le Flo, terwijl Eudes, aan 't hoofd van zijn militair huis, prijkte met de uniformen van generaal de Gallifet.

Eudes deed zich al het zilverwerk van het paleis afgeven om het naar de munt te doen brengen. Zijne eigene vrienden houden staande dat slechts de twee derden in de munt aankwamen en het overige derde in handen bleef van den « generaal. »

Mad. Eudes meubleerde van haren kant twee huizen met allerlei rijke voorwerpen, voortkomende uit de ministeries !!!

In het paleis der priesen van Salm gaven den « generaal » en Mevr. Eudes hunne *soirées*. Madame Eudes droeg het groot kruis der Eerelegioen, doch was er daarom niet fier op.

Zekeren avond, dat er geen dames genoeg waren, deed Eudes er acht gaan zoeken..... op den boulevard ! ! ! De schildwachten van het paleis werden met dit werkske gelast en het bevelschrift dat Eudes hier voor alle verde was geteekend : « generaal, groot kanselier der eerelegioen. »

Is het niet allemaal om van te droomen ?

Politiek overzicht.

HET DUITSCH LEGER.

De jonge duitsche keizer laat geene gelegenheid voorbijgaan om te doen blijken hoe bezorgd hij is voor alles wat het leger betreft. Bij de wapenoefeningen, die dezer dagen in de omstreken van Berlyn plaats grepen, was men verwonderd over den ijver, dien hij ontvonkte. Hij stelde belang in alles, gaf bevelen, deed aanteekeningen, liep heen en weer als een eenvoudige brigade overste. Hij nam met zijnen staf het ontbijt in de schaduw eener groep sperreboomen.

Men wil dat hij niet tevreden is over de bewegingen van het geschut ; hij zou zelfs in zeer krachtdadige woorden verscheidene oefeningen gekaakt hebben en op zekere onregelmatigheden hebben gewezen, die het voorwerp zullen uitmaken van een bijzonder verslag aan de krijgsacademie.

In de fabriek van krijgsbehoeften van Spandau heeft Willem II een langdurig onderhoud gehad met den gouverneer der oude vesting. Hij heeft den toren bezocht, waarin de beruchte oorlogschat bewaard wordt, alsook de voorraadmagazijnen. Hij deed veel ondervragingen en zag alles haarlijn na. Hij vond de lokalen voor het vervaardigen van kardoezen en oorlogstuig te beperkt. Hij zal bevelen geven voor ruimere gebouwen, die voor de aanstaande lente zouden gereed moeten zijn.

Aan den bestuurder der scheepstimmerwerven van Stettin, die hem kwam vragen om eenen nieuwen pantserstoomer den naam van *Willem II* te mogen geven en den doop van 't schip bij te wonen, zegde hij in tegenwoordigheid van het opperhoofd der admiraliteit : « Ik zal altijd gelukkig zijn te toonen dat het zeeleger, zoowel als het landleger, het voorwerp is mijner aanhoudende bezorgheid. Wij zullen niets sparen om sterk te zijn. »

ONTSLAG VAN MAARSCHALK MOLTKE.

Uit Berlyn wordt bericht dat de oude veldmaarschalk Moltke op zijne aanvraag door den keizer ontslagen is van zijn ambt van stafopperhoofd des legers. Hij wordt vervangen door graaf Waldersee.

NEERLAAG DER ITALIANEN IN ABYSSINIE.

De minister van oorlog komt eenen telegram mede te deelen welken hij ontvangen heeft van den opperbevelhebber der Afrikaansche troepen, waaruit blijkt dat, versomen hebbende dat den 31 Juli, Debeb te Cinganetti, op den weg van Gera Gigsa op omtrent 120 kilometers van Artiko 500 goed gewapende mannen had verzameld, de bevelhebber der Italiaansche troepen onmiddelijk 400 bachi-bouzouks onder het bevel van eenen Italiaanschen kapitein en vier luitenanten op Debeb afzoad. Adamaga volgde hen met 200 bachibouzouks om hunnen aftocht te verzekeren.

Te Uaa, ontving de kapitein bevelhebber de tijding dat het leger van Debeb uit 470 mannen bestond. Op deze tijding, wilde hij niet vooruitrukken, hij hield stil en wachtte Adamaga af wiens legermacht met 200 Assaortijnen vermeerderd was. Daardoor onderging de expeditie eene vertraging en men kwam maar den 8e augustus te Cinganetti aan.

Debeb, intusschen verwittigd, had alles voorbereid tot zijne verdediging. De Italianen omsingelden het dorp waarin Debeb gelegerd was en de Italiaansche kapitein bevelhebber trad met 100 bachi-bozouks het dorp binnen.

Hij dwong de Abyssiniers eene kleine vesting te verlaten welke dan ook dadelijk door de Italianen werd bezet. Maar op dezen oogenblik begonnen de Assaortynen die de Italianen onder weg reeds verraden hadden, door Debeb te verwittigen, allen de eenen na de anderen te vluchten. Zij liepen tot den vijand over en vielen op hunne beurt de Italianen aan.

De verdediging der vesting was onmogelijk geworden. De kapitein en zijn luitenant werden gekwetst en de bachi-bozouks die de vesting bezetten, vluchtten in de grootste wanorde.

Deze onverwachte vluchten het zicht van zooveel vijanden, bracht den schrik onder de Italianen die buiten het dorp gelegerd waren.

Die drie overblijvende luitenanten verdedigden zich dapper aan het hoofd van een handvol mannen, die vochten als leeuwen door de wanhoop aangevuurd. Zij weken geen duim breed. Hun gedrag was waarlijk heldhaftig.

Ongeveer 400 Italiaanschgezinde bachi-bozouks zijn te Uaa binnen gevlucht. Men schat het verlies van manschappen op 350. Veel bachi-bozouks zijn gekwetst en gewapend in de Italiaansche versterking aangekomen. Men gelooft dat Adamaga gedood is.

Behalve de 20 assaortynsche gijzelaars welke de Italianen reeds hebben, heeft de Italiaansche Opperbevelhebber bevolen nog 20 ander assaortynen te vatten om dit getal te verdubbelen.

Indien dit middel niet helpt, zal er overgegaan worden tot nog strengere dwangmiddelen.